

Nemek pszichológiája: összefoglalás

Érzékelés (1. óra)

- **Kimura összképe:** férfiak jobbak az új útvonalak tanulásában (nők: jobb támpontemlékezet!), téri feladatokban és a téri motoros műveletekben (pl. célba dobás)
- A látórendszer speciális **információfeldolgozási moduljai** (pl. V1 – elemi kontraszt és luminancia, V4 – színek, V5 – mozgás)
- **Vizuális alapfunkciók:** női előny - színek megnevezése, vizuális változások detekciója
- **Arcészlelés:** női előny kisebb intenzitású (kisebb, mint 80%) alarmírozó érzelmek (düh, undor, félelem) esetében

Emlékezet (2. óra)

- A **munkamemória** (rövidtávú, aktív emlékezet) komponensei: központi végrehajtó (figyelmi kontrol), fonológiai hurok (verbális tárolás), vizuális-téri buffer, epizodikus buffer (események)
- **Munkaemlékezettek kapcsolatos feladatok:** szám-/szóterjedelem, Corsi kockák, Stroop
- **Implicit** (nem tudatos) és **explicit** (tudatos) emlékezet fogalma
- **Implicit feladatok:** szeriális reakcióidő, tükörrajzolás, valószínűségi kategorizáció („időjós”)
- **Nemi különbségek:** egyszerű munkaemlékezet – férfi előny, verbális asszociációk tanulása – női előny, vizuális-téri emlékezet – férfi előny
- A **szemantikus (fogalmi) kategóriák** előhívását a gyakorlat határozza meg, ami nemi sztereotípiákhoz kapcsolódhat

Nyelv (3. óra)

- A beszéd növeli a **párválasztás sikerességét (evolúciós fitness)**: kötődés, partner fittségének felmérése (pletyka), kiterjesztett fenotípus (múlt, szándékok), szellemi erőforrások
- **Szókincs fejlődése**: a használt szavak száma 3 éves korig lányokban több, de a fejlődés tempója mindkét nemben hasonló
- **Nyelvtan fejlődése**: túlszabályozottság lányokban erősebb (“go – goed”)
- **Férfiakra jellemző**: mennyiség utalás (sok, kettő), ítélkezés (jó, hülyeség), felszólítás, én-utalás (szerintem, nekem), káromkodás, düh, hosszabb szavak
- **Nőkre jellemző**: fokozó határozó (tényleg, valóban), érzelemutalás, bizonytalanság (talán, mégsem), tagadás (nem is annyira), kérdések, visszajelzések (ok, ühüm)

Érzelmeik (4. óra)

- Az érzelmeik elhelyezése az affektív térben: valencia (kellemes-kellemetlen) és arousal (aktivitás-nyugalom)
- Az alapérzelmeik (boldogság, szomorúság, félelem, undor, harag és meglepődés) vizsgálatára alkalmas teszt: Ekman-arcok, standardizált érzelmeik indukáló képek (IAPS)
- Összetett társas érzelmeik (pl. büszkeség, szégyen) és mentalizáció (szándéktulajdonítás): a szem-teszt
- Rorschach ábrák: szabad asszociáció révén tudattalan ösztönkésztetések feltárása (projektív teszt)
- Érzelemelméletek: James (zsigeri eredet), Cannon (vészreakció, adrenalin), Schachter (társas, kognitív és vegetatív hatások eredője)
- Női jellemzők: érzelem felismerése arcra, érzelemkifejezés, testbeszéd, szemkontaktus, társas mosoly
- Férfi jellemzők: távolságtartás idegenekkel, ingerlékenység, expanzivitás, hümmögés

Szexualitás (5. óra)

- A **motívumok fogalma** (mozgatóerő, motiváció) és csoportosítása: a szexualitás az alapvető (fajfenntartó, társas) és a humán-specifikus (pl. önmegvalósítás, esztétika, transzcendencia) motívumokat is érinti
- **Fitnessindikátorok**: „jó” vs. komplementer génkészlet jelzői (arc, szemek, ajak, magasság stb.), gazdasági erőforrás, intellektus, személyiség
- A **Buss-alapelv**: az erőforrások szerepe a jövő házásságban a nők számára fontosabb (kultúrafüggetlen)
- **Hűtlenség**: a nők az érzelmi, a férfiak a testi hűtlenségre érzékenyebbek (a nemi különbségek csökkennek!)
- **Szexuális aktivitás**: a férfiak gyakoribb és változatosabb aktivitást igényelnek, de a nemek között különbség csökken (pl. lányok szexuális aktivitása korábbra tolódik ki)